

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش پیش – مرحله ششم
(۱۳۹۶/۱۲/۱۸)**

علوم انسانی (پیش)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی sanjesheducationgroup@yahoo.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

زبان و ادبیات فارسی

۱. گزینه ۳ درست است. معنی درست واژه‌ها: (حجب: شرم و حیا) (ضمیر: باطن، درون) (فتیاض: جوانمرد، بسیار بخشنده، بسیار فیض دهنده) (مصادره: خون کسی را به مال او فروختن، تاوان گرفتن، جریمه کردن)
۲. گزینه ۴ درست است. معنی درست واژه‌ها: (آوند: معلق) (زی: لباس و پوشش خاص هر صنف) (ثمین: گرانبها، ارزشمند) (بیختن: الک کردن)
۳. گزینه ۲ درست است. گزینه ۱) دست چین، از آثار گرمارودی است گزینه ۳) دیدار صبح، یکی از آثار طاهره صفارزاده است. گزینه ۴) موسیقی شعر، از جمله آثار شفيعی کدکنی است.
۴. گزینه ۱ درست است. مثنوی مولوی، بوستان و گلستان سعدی، مرزبان نامه و کلیله و دمنه، همگی نثر و شعر تعلیمی است که به صورت داستان‌هایی از حیوانات، آمده است. (ص ۶۴، کتاب پیش)
۵. گزینه ۳ درست است. «صواب و مصلحت»
۶. گزینه ۴ درست است. از دم روح فزاشان برکاتم دادند.
۷. گزینه ۲ درست است. (تلمیح به دم مسیحایی حضرت عیسی دارد). (بهار: استعاره از وجود باطراوت و لطیف) (دم عیسوی مانند نسیمی از بهار توست: تشبیه) (بوستان: استعاره از وجود خرم) (در بیت آرایه اغراق نیز وجود دارد).
۸. گزینه ۱ درست است. گزینه ۲) خلوت این طایفه، در انجمن است: پارادوکس (وحدت و کثرت: تضاد) (گزینه ۳) (بیت دارای «اسلوب معادله» است. دل گرفتن: کنایه) (گزینه ۴) دلیل خوشبو بودن غالبه، پیچیدن در گیسوی یار و دلیل کمانکش شدن وسمه، پیوستن در ابروی یار است که دلیل شاعرانه نام دارد و اغراق نیز دارد.
۹. گزینه ۳ درست است. شمع: ساده، «خنده زنان، سوز و ساز»: مشتق - مرکب، سنگدل: مرکب، گریه: مشتق)
۱۰. گزینه ۴ درست است. (ن + می خورد: ابدال) (ب + دو: ابدال) (منبر = ممبر: ابدال) (نامه = نامه: ابدال)
۱۱. گزینه ۲ درست است. در گزینه ۱، ۳ و ۴ متمم فعل، وجود دارد و در گزینه «۲»، متمم قیدی
۱۲. گزینه ۱ درست است. خدا ابروی کسی را نریزد که آب چشمش پسی گناه ریزد
مفعول نهاد قید مفعول
۱۳. گزینه ۳ درست است. شکل درست نمودار پیکانی: این دست درویش خرسند ز حق
۱۴. گزینه ۴ درست است. واژه‌ها در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» همگی اسمند، ولی در گزینه «۴» صفت هستند.
۱۵. گزینه ۲ درست است. در بیت سوال، شاعر، تأکید بر عمل دارد و گفتار بی کردار را نمی‌پسندد. همین مفهوم از بیت «۲» دریافت می‌شود.
۱۶. گزینه ۱ درست است. معنی بیت «۱»: انسان حسود، حسادت وجودش را آزار می‌دهد و خودش موجبات آزار خودش را فراهم می‌کند مانند پر عقاب، که موجبات آسیب رسانی به عقاب است. (از ماست که بر ماست)
۱۷. گزینه ۳ درست است. مفهوم مشترک ابیات «۱»، «۲» و «۴»: انسان در هنگام پیری، وابستگی و تعلق خاطرش نسبت به دنیا بیشتر می‌شود، اما بیت «۳»، مفهومی متفاوت دارد.
۱۸. گزینه ۴ درست است. مفهوم بیت سوال: دنیای دون پرور، محل آسایش و آرامش نیست. بنابراین، ای انسان تو هم به طور کلی آن را فراموش کن. همین مفهوم از بیت «۴» دریافت می‌شود.
۱۹. گزینه ۲ درست است. معنی بیت «۲»: ای صائب هر کس مانند صدف، مهر سکوت بر لب زند و سکوت اختیار کند، کلمات و جملاتی که از دهانش خارج می‌شود مانند جواهر، ارزشمند است و سخنان سنجیده و پرورده، می‌گوید.
۲۰. گزینه ۱ درست است. حلاج به طنز می‌گوید: «اگر مردید (که نیستید) دست صفات مرا که دور پرواز و بلند همت است، ببرید.» مفهوم عبارت با بیت «۱» ارتباط مفهومی دارد.
۲۱. گزینه ۴ درست است. معنی واژه‌ها: (حیّز: جا و مکان) (حنین: ناله شوق و فریاد عاشقانه) (آثار: خبرها، روایت‌های دینی) (کد: گدایی)
۲۲. گزینه ۳ درست است. در گزینه «۳» مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه از «عزالدین کاشانی» است و تصحیح آن از «جلال همایی» است.
۲۳. گزینه ۲ درست است. گزینه ۱) تربیت و ترشیح گزینه ۳) معنی‌ها و اهل طرب گزینه ۴) تأویل و توجیه
۲۴. گزینه ۱ درست است. زلف پیرامون عارض او مانند رشته گلدسته است: تشبیه / زلف گرد عارض او: تکرار مصوت ب نغمه حروف / لب و رخ، غنچه و گل را به هم پیوسته است: لقا و نشر مرتب.
۲۵. گزینه ۴ درست است. معنی بیت «۴»: به خاطر شب تاریک، دیگر ناراحت نیستیم، زیرا پایان هر شب تاری، روز روشن است. که با بیت سوال، ارتباط مفهومی دارد.

زبان عربی

۲۶. گزینه ۴ درست است. ۱) از گمان بسیار (معادل صحیح برای «کثیراً من الظن» نیست) - خود (در عبارت عربی وجود ندارد). ۲) از ظن ... بسیار ... («کثیراً» مفعول به است برای فعل «اجتنبوا») - زیرا (معادل أدقّ برای «إن» نیست). ۳) از ظن ... بسیار ... («توضیحات گزینه ۲» - خود) - توضیحات گزینه ۱).
۲۷. گزینه ۳ درست است. ۱) آراسته شد («یتحلّی» مضارع لا ماضی). ۲) فقط ... و مؤمن فقط (با توجه به مفرغ بودن مستثنی «الله و مؤمن» فقط مورد تأکید واقع می‌شوند). ۴) آراسته نشد («توضیحات گزینه ۱»).
۲۸. گزینه ۴ درست است. ۱) در هر سرزمین دانشمندان (معادل صحیح برای «علماء کلّ ...» نیست). ۲) باعث سربلندی آن می‌کشاند (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد). ۳) سرزمینشان (در عبارت عربی وجود ندارد) - جاهلان می‌کشاند («توضیحات گزینه ۲»).
۲۹. گزینه ۲ درست است. ۱) اطاعت (معادل أدقّ برای «اتباع» نیست) - به خود (چنین قیدی در عبارت عربی وجود ندارد) - جز در قلب و عمل ... (صدق و امانت استثناء شده‌اند نه قلب و عمل). ۳) به خود («توضیحات گزینه ۱» - که در قلب او امانت است (چنین ساختاری در عبارت عربی وجود ندارد). ۴) اطاعت («توضیحات گزینه ۱» - فقط (با توجه به مفرغ بودن مستثنی «الصدق» و معطوف آن مورد تأکید قرار می‌گیرند).

۳۰. گزینه ۴ درست است. ۱) آن «هذا» اسم اشاره به نزدیک - سی‌سالگی (أولاً؛ معادل أدقّ برای «الثلاثين» نیست، ثانیاً «من عمره» در ترجمه لحاظ نشده است) - تصمیم کرد (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد).
- ۲) سی‌سالگی (← توضیحات گزینه ۱) - عمر (ضمیر اضافی در ترجمه لحاظ نشده است) - عزم به تحصیل کرد شروع کرد (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد).
- ۳) آن (← توضیحات گزینه ۱) - در حالی که اعتماد کرده بود (أولاً؛ «واو» حرف عطف است نه حالیه، ثانیاً؛ «يعتمد» مضارع است که معادل مضارع بسیط یا ساده فارسی است)
۳۱. گزینه ۳ درست است. بی‌نیازی از آن خدا است و مردم فقط (ص: خداوند است که بی‌نیاز می‌باشد و مردمند که محتاج به الله، و یا: فقط خداوند بی‌نیاز است، و فقط مردم به الله نیازمندند...)
۳۲. گزینه ۱ درست است. تسعیون «سعی، سعی» فعل معتل ناقص هنگام اضافه شدن به ضمیر واو، حرف علّه آن حذف می‌شود: تسعون - تتحملون (مضارع منصوب و علامت نصب آن حذف نون اعراب است: تتحملوا)
۳۳. گزینه ۲ درست است. ۱) المسلم والمستهة (نعت و معطوف آن برای «أولاد» و باید به تبعیت جمع بیاید).
- ۳) هذه (مشارالیه آن «الاقليم» مذكر لامؤنث)
- ۴) هذه (← توضیحات گزینه ۳) - المسلمة والمستهة (نعت و معطوف آن برای «أبناء» است نه برای «البلاد»)
۳۴. گزینه ۱ درست است. اقوام (ص: اقوام، علّتی برای حذف تنوین نیست) - نؤم (ص: نؤم، جمع نائم به معنی به خواب رفتگان).
۳۵. گزینه ۴ درست است. الحرب (ص: الحرب، مبتداً).
۳۶. گزینه ۳ درست است. أخبرني (ص: أخبرني، امر للمخاطب از باب افعال که مكسور العین است)
۳۷. گزینه ۱ درست است. ۲) مشتق و صفة مشبّهة (ص: جامد) ۳) لازم (ص: متعدّ) ۴) مؤنث (ص: مذكر)
۳۸. گزینه ۲ درست است. ۱) نكرة (ص: معرفّ بالإضافة). ۳) متعدّ (ص: لازم). ۴) نكرة (ص: معرفة علم).
۳۹. گزینه ۴ درست است. ۱) مفرد (ص: جمع تكسیر) ۲) من أدوات الاستفهام (ص: اسم موصول) - نكرة (ص: معرفة).
- ۳) للمعدود المؤنث (ص: للمعدود المذكر).
۴۰. گزینه ۲ درست است. ۱) مجرد ثلاثي (ص: مزيد ثلاثي، من باب إفعال) ۳) معرب (ص: مبني).
- ۴) للموصوف «الامتحان» (ص: للموصوف «السئلة»)
۴۱. گزینه ۳ درست است. در دیگر گزینه‌ها «قبل و بعد - السماوات والأرضين - الدّین و الدّنيا» با هم تضاد دارند.
۴۲. گزینه ۲ درست است. در اینجا ضمیر «ك» مفعول به برای فعل «رأيت» و محلاً منصوب می‌باشد، ولی در سه گزینه دیگر ضمایر به ترتیب «نا، ها، نا، ه، ی، ه» همگی مجرور محلاً هستند.
۴۳. گزینه ۳ درست است. خبر در دیگر گزینه‌ها «لمن، له، تغرس، فی المكتبة» همگی علامت اعرابشان محلی است.
۴۴. گزینه ۱ درست است. با در نظر گرفتن معنای عبارت (فرزندانش را گرامی نمی‌دارد مگر پدر صالح) معلوم می‌شود که «لا» در اینجا حرف نفی است، چون «لا»ی نفی جنس بر سر جمله اسمیه می‌آید نه فعلیه.
۴۵. گزینه ۳ درست است. با در نظر گرفتن معنای عبارت (ای کاش تو امروز همراه من به خانه‌مان بیایی تا با هم گفتگو کنیم) «اليوم» قید زمان است برای «آمدن»، ولی در سه گزینه دیگر:
- ۱) امروز روزی است که ... «اليوم»: مبتداً، «يوم»: خبر)
- ۲) اینجا مکانی است که ... «هنا»: خبر).
- ۴) از پیرامون معلم «حول» مجرور بحرف الجر)
۴۶. گزینه ۲ درست است. در این عبارت، «مدارچها عالمیة» جمله اسمیه است و نعت برای «امراة».
- اما در سه گزینه دیگر نعت به ترتیب «صغيرة، غیرت، كبير، المفروضة، يفتخر» هیچکدام جمله اسمیه نیستند.
۴۷. گزینه ۴ درست است. الذنوبك (ص: ذنوبك، مضاف دون «ال»).
۴۸. گزینه ۲ درست است. با در نظر گرفتن معنای عبارت (همیشه ملزم به منش آزادگان باش زیرا آن راه مستقیم است) هیچگونه مصدری که دالّ بر تأکید یا بیان نوع فعل باشد در این گزینه وجود ندارد. اما در گزینه‌های دیگر «رضایة، وعداً، مشاورة» همگی مصدر فعل موجود هستند و مفعول مطلق
۴۹. گزینه ۳ درست است. (در امتحان بخاطر عشق به معلّم با نمره عالی قبول شدم) «حبّاً» که هم مصدر است و هم علّت وقوع فعل «تجحت» را نشان می‌دهد، مفعول له است و منصوب، ولی در گزینه‌های دیگر چنین معنایی وجود ندارد.
۵۰. گزینه ۳ درست است. با در نظر گرفتن معنای عبارت (آیا عاقل در کارهایش مشورت می‌کند - با کسی - مگر با عاقل) «العاقل» مستثنی مفرغ است و منصوب بإعراب مفعول به، و مستثنی منه آن محذوف (مثلاً: أحداً)
- ۱) «جامعة» مستثنی مفرغ و منصوب بإعراب خبر «يكون»، مستثنی منه: شیئاً
- ۲) «زهور» مستثنی و منصوب، مستثنی منه: «ثمر»
- ۴) «الفصل» مستثنی و منصوب، مستثنی منه: کتاب

فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱. گزینه ۲ درست است. آیه «الیس الله بكاف عبده» آیا خدا برای بنده‌اش کافی نیست؟ ناظر به توکل بر خداوند و آیه «او ارادنی برحمة...» نیز به همین مفهوم است. ص ۱۰۲ دین و زندگی (۲)
۵۲. گزینه ۱ درست است. قرآن می‌فرماید: «... فاعف عنهم و استغفر لهم و شاورهم فی الامر فاذا عزم فتوکل علی الله...» ص ۱۰۳ دین و زندگی (۲)
۵۳. گزینه ۴ درست است. محبت و دوستی سرچشمه اصلی تصمیم‌ها و کارهای انسان است. فعالیت‌هایی که آدمی در طول زندگی انجام می‌دهد، ریشه در دل‌بستگی‌ها و محبت‌های او دارد و همین محبت‌هاست که به زندگی انسان‌ها جهت می‌بخشد. ص ۱۱۶ دین و زندگی (۲)
۵۴. گزینه ۳ درست است. رسول خدا صلی‌الله علیه و آله فرمودند: «ان الله جمیل و یحب الجمال» به همین دلیل پیشوایان ما نه تنها در زیبایی باطنی خود می‌کوشیدند بلکه به زیبایی و آراستگی ظاهر هم توجه داشتند و باران خود را نیز به رعایت آن دعوت می‌کردند. ص ۱۲۷ دین و زندگی (۲)
۵۵. گزینه ۱ درست است. زنان مسلمان باید حجاب خود را به گونه‌ای تنظیم کنند که علاوه بر موی سر، گریبان و گردن آن‌ها را بپوشاند و آیه شریفه «و لیضرنّ یخمرهن علی جیوبهن» شاهد بر این مطلب است. ص ۱۳۷ دین و زندگی (۲)
۵۶. گزینه ۳ درست است. برادر مادر از محارم نسبی است و شوهر خواهر برای زنان نامحرم است. ص ۱۴۳ دین و زندگی (۲)
۵۷. گزینه ۴ درست است. قرآن کریم می‌فرماید: «واعتصموا بحبل الله جمیعاً و لا تفرقوا...» ص ۱۴۵ دین و زندگی (۲)

۵۸. گزینه ۴ درست است. در عصر رسول خدا صلی الله علیه و آله مردم عربستان به «ربا» آلوده بودند، تا این که از جانب خداوند دستور آمد این عمل را ترک کنند و به جنگ با خدا و رسول او نپردازند. ص ۱۶۴ دین و زندگی (۲)
۵۹. گزینه ۲ درست است. مهم ترین فایده روزه عبارت است از تقوا، پاکی و پارسایی و همچنین روزه، مصداق کامل تمرین صبر و پایداری در برابر خواهش های دل است. ص ۱۸۲ و ۱۷۸ دین و زندگی (۲)
۶۰. گزینه ۳ درست است. فایده زنده بودن امام زمان اروحنا فداه در جامعه این است که: پیروان آن حضرت، امام خود را حاضر و ناظر بر خود می یابند و می دانند که ایشان از حال مسلمانان آگاهند و از فداکاری و مجاهدات مؤمنان اطلاع دارند. ص ۱۲۱ دین و زندگی (۳)
۶۱. گزینه ۳ درست است. حدیث شریف «و اما الحوادث الواقعة فارجعوا فيها...» با آیه شریفه «و ما كان المؤمنون لينفروا كافة فلولا نفر من كل فرقة منهم طائفة...» ارتباط معنایی دارد. ص ۱۳۶ دین و زندگی (۳)
۶۲. گزینه ۱ درست است. رهبر جامعه اسلامی، تربیت و هدایت مردم به دین خدا و سعادت حقیقی را مهم ترین حق مردم می داند و تلاش می کند که این مسئولیت را به خوبی انجام دهد. ص ۱۴۵ دین و زندگی (۳)
۶۳. گزینه ۲ درست است. حضرت علی علیه السلام به مالک اشتر می فرمودند: دل خویش را نسبت به مردم تحت حکومت مهربان قرار بده و با همه دوست و مهربان باش، چرا که مردم دو دسته اند، دسته ای برادر تو و دسته ای دیگر در آفرینش همانند تو. ص ۱۴۶ دین و زندگی (۳)
۶۴. گزینه ۳ درست است. قرآن عزت را برای خدا و رسولش و مؤمنین می داند: «ولله العزة و لرسوله و للمؤمنين و لكن المنافقين لا يعلمون» ص ۱۶۱ دین و زندگی (۳)
۶۵. گزینه ۴ درست است. قرآن در سوره یونس می فرماید: «والذين كسبوا السيئات جزاء سيئة بمثلها و ترهقهم ذلة...» ص ۱۵۷ دین و زندگی (۳)
۶۶. گزینه ۱ درست است. مهم ترین عامل پایداری خانواده، پس از ازدواج، درک درست زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد و عمل به این درک می باشد. به تعبیر قرآن کریم مردان و زنان، لباس یکدیگر می شوند و کاستی ها و نقص های یکدیگر را می پوشانند. صفحه ۱۷۵ کتاب یازدهم
۶۷. گزینه ۲ درست است. قرآن کریم می فرماید: «و لا تنكحوا المشركات حتى يؤمن... و لا تنكحوا المشركين حتى يؤمنوا... اولئك يدعون الى النار و الله يدعو الى الجنة و المغفرة باذنه...» ص ۱۸۵ دین و زندگی (۳)
۶۸. گزینه ۲ درست است. مرد به نشانه ارزشی که برای زن قائل است و اعلام صداقت خود در محبت به همسر، متعهد می شود که هدیه ای را به عنوان مهر به زن تقدیم کند و قرآن از کلمه نحلّه به معنای هدیه و پیشکش استفاده کرده است. ص ۱۹۸ دین و زندگی (۳)
۶۹. گزینه ۳ درست است. آیه شریفه «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها» به سنت تفاوت در پاداش کیفر ناظر است و حدیث شریف «و من يعش بالاحسان اكثر ممن يعش بالاعمار» بیانگر سنت تأثیر نیکي در سرنوشت است. ص ۵۷ و ۶۱ دینی پیش دانشگاهی
۷۰. گزینه ۱ درست است. در سنت توفیق الهی قرآن می فرماید: «والذين جاهدوا فينا لنتهدينهم سبلنا و ان الله لمع المحسنين» ص ۶۰ دینی پیش دانشگاهی
۷۱. گزینه ۴ درست است. قرآن کریم در آیه ۷۰ سوره مبارکه فرقان می فرماید: الا من تاب و امن و عمل عملاً صالحاً فلنك يبدل الله سيئاتهم حسنات و كان الله غفوراً رحيماً. ص ۶۶ دینی پیش دانشگاهی
۷۲. گزینه ۳ درست است. گاهی آدمی حرمت خدای خود را می شکند، گام در مسیر ناسپاسی می گذارد و خود را به گناهان آلوده می کند و از مسیر رستگاری دور می شود. گاهی نیز حرمت شکنی به تدریج افزایش می یابد و دامنه گناه آنچنان گسترده می شود که چراغ عقل و فطرت به خاموشی می گراید. ص ۶۸ دینی پیش دانشگاهی
۷۳. گزینه ۱ درست است. در قرآن خداوند به پیامبرش دستور می دهد که به دعوت بپرداز و همان گونه که مأموریت یافته ای، ایستادگی کن... «فلذلك فادع و استقم كما امرت و لا تتبع اهواءهم و...» ص ۸۰ دینی پیش دانشگاهی
۷۴. گزینه ۲ درست است. قرآن می فرماید: قل هل يستوى الذين يعلمون و الذين لا يعلمون انما يتذكر اولوا الالباب» ص ۸۱ دینی پیش دانشگاهی
۷۵. گزینه ۴ درست است. رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده بود تا مردم را دعوت به مبارزه با شرک کند و آن ها را از حکومت و ولایت طاغوت نجات دهد به طوری که روابط اجتماعی مردم بر مبنای دستورات خداوند تنظیم شود. ص ۸۴ دینی پیش دانشگاهی

فرهنگ و معارف اقلیت های دینی

۵۱. گزینه ۲ درست است. بنابراین مشکلات و شدائد در زندگی انسان، نقش سازنده دارند که شخص خود در پیدایش آن ها نقشی نداشته باشد.
۵۲. گزینه ۱ درست است. خودخواهی های انسان، که بین او و خدا حایل سنگینی ایجاد کرده و نمی گذارد انسان آزادانه به طرف مبدأ هستی و سرچشمه کمال حرکت کند. ایستادگی در مقابل آن او را به سوی سازندگی سوق می دهد.
۵۳. گزینه ۴ درست است. هر پدیده ای نیازمند علت خود است.
۵۴. گزینه ۳ درست است. مادیون منکر پذیرفتن یک موجود بی علت هستند اما خداپرستان معتقد به آن هستند. که در عوامل پیدایش، منشأ اثرند.
۵۵. گزینه ۱ درست است. شناخت ابهام آمیزترین مفهوم، در زندگی انسان، در گرو سعادت جامعه است و نامتناهی بودن دامنه شناسایی جهان محدودیت شناختی برای انسان خواهد داشت.
۵۶. گزینه ۳ درست است. «سعادت» که هدف اصلی و نهایی انسان است و هر کاری برای رسیدن به آن صورت می پذیرد و جزو نقص مطلق بشری است.
۵۷. گزینه ۴ درست است. هدایت از طریق قانون گذاری بر مبنای وحی و نیازمند تأیید عقل می باشد.
۵۸. گزینه ۴ درست است. هدایت از طریق قانون گذاری درباره موجودی ضرورت دارد که اولاً صاحب اختیار باشد و ثانیاً به تنهایی قادر بر تحصیل کمال شایسته خویش نباشد و فعالیت های تدبیری برای این چنین موجودی جنبه حیاتی دارد.
۵۹. گزینه ۲ درست است. تمام اختراعات و کشفیات علمی بر اساس همین کنجکاوی و حس «علت یابی» و جستجوگری انسان صورت گرفته است.
۶۰. گزینه ۳ درست است. اساسی ترین رکن مکاتب آسمانی، اعتقاد به یگانگی خداوند است، جایگاه شعور و حکمت در آفرینش انسان و جهان است.
۶۱. گزینه ۳ درست است. برخورد آن با گرایش های درونی است، و جو روانی مساعد با آن علم در نفس ما، تمکین به آن را ایجاد می کند.
۶۲. گزینه ۱ درست است. با بکارگیری آگاهی و معرفت در زندگی، انسان مختار با قوانین و سنت های هستی کنار می آید و علم و ایمان با همراهی اعمال اختیاری، سرنوشت ساز می گردند.
۶۳. گزینه ۲ درست است. حیات معنوی انسان با وجود «اصلت و استقلال»، آمادگی لازم برای حیات ابدی پیدا می کند و بهبود شرایط زندگی مادی، زمینه رشد و اعتلای شخصیت انسان را فراهم می نماید.
۶۴. گزینه ۳ درست است. از هماهنگی کامل، بین عالم درون و جهان بیرون دریافت می شود، که نگرانی از مرگ، زاییده میل به جاودانگی است.
۶۵. گزینه ۴ درست است. در بینش مبتنی بر مبدأ و معاد، آن چه محرک انسان در راه ایثار و فداکاری است، جز احساس مسئولیت در پیشگاه خداوندی نیست.
۶۶. گزینه ۱ درست است. بر اساس تعالیم آسمانی، هنگام مرگ، تمام حقیقت و شخصیت انسان که همانا روح اوست، بی کم و کاست از جانب مأموران الهی دریافت می شود و هیچ گونه فنا و نیستی بر شخصیت او راه پیدا نمی کند، در اصطلاح «نوعی بیداری با مرگ» دلیل بر غیرمادی بودن روح است.
۶۷. گزینه ۲ درست است. اگر همه موجودات در یک درجه از وجود قرار داشتند، از گوناگونی اشیاء، بی بهره بودیم و لازمه انتقال اشیا از صورتی به صورت دیگر، برخورد و تزاخم بین آن ها است.

۶۸. گزینه ۲ درست است. حالتی که در کل مجموعه و نحوه ارتباط اجزای آن با یکدیگر فهمیده می‌شود.
۶۹. گزینه ۳ درست است. مذهب خود پدیده‌ای است که هیچ‌کس نمی‌تواند آن را نادیده انگارد و از کنار آن بی‌اعتنا بگذرد.
۷۰. گزینه ۱ درست است. دوام و ماندگاری آیین‌های الهی، جز نشانه اصالت آن فطرت و همزاد بودن آن با همه انسان‌ها نیست.
۷۱. گزینه ۴ درست است. با اعتقاد به وجود خدا، خدایی که منشأ و مبدأ همه واقعیت‌های جهان است و همه خوبی‌ها و ارزش‌ها از او سرچشمه می‌گیرد و به خوبی قابل فهم می‌شود؛ که انسان موجودی «ارزش‌گرا» است.
۷۲. گزینه ۳ درست است. علت فاعلی همان علتی است که قبل از به وجود آمدن یک چیز وجود دارد و آن چیز را ایجاد می‌کند.
۷۳. گزینه ۱ درست است. همه موارد را در بر بگیرد و موارد نقض نداشته باشد و دفاع پیامبران از محرومان ناقض استثمارگر بودن بشر است.
۷۴. گزینه ۲ درست است. کسی که می‌گوید عالم معلول تصادف است، در بیان همین نظر، از یک پدیده کاملاً غیر تصادفی و حساب شده و نظم یافته استفاده کرده و آن همان زبان است.
۷۵. گزینه ۴ درست است. حقیقت این که هر جا مجموعه‌ای منظم و هدفدار وجود داشته باشد که از آن هدف و مقصودی تأمین شود. در آنجا علاوه بر علت فاعلی، علت غائی نیز وجود دارد چه آن مجموعه ساخته بشر باشد چه نباشد. در واقع به محض آن که معلول اندکی مفصل و پیچیده شود و نظم میان اجزای آن بالاتر رود عقل نمی‌تواند قبول کند که در ایجاد آن، علت غائی در کار نبوده و فقط علت‌های فاعلی کور و کر، بدون هیچ حساب و هدایتی، در کنار هم قرار گرفته و آن را به وجود آورده‌اند بنابراین بین پیچیدگی معلول و نظم تناسب برقرار است.

زبان انگلیسی

بخش اول: گرامر و لغت

۷۶. گزینه ۳ درست است. جمله مجهول و کاربرد کلمه since نشان می‌دهد که زمان جمله ماضی نقلی می‌باشد. لازم به تذکر است که در تمامی جملات مجهول یکی از مشتقات be بکار می‌رود. در این جمله چون زمانش حال کامل است از been استفاده شده است.
۷۷. گزینه ۲ درست است. عبارت so that برای بیان منظور و مقصود بکار می‌رود و بعد از آن جمله جدیدی بکار می‌رود.
۷۸. گزینه ۱ درست است. در این جمله باید از زمان حال مجهول استفاده کرد. فرمول جمله مجهول به صورت زیر می‌باشد.
اسم مفعول + مشتق be + فاعل = مجهول
کاربرد every در جمله بیانگر زمان حال مجهول می‌باشد.
۷۹. گزینه ۴ درست است. whereas و while از حروف ربطی هستند که تضاد را می‌رسانند که whereas اکثراً در میان جمله بکار می‌رود در حالی که while هم می‌تواند در ابتدای جمله بیاید و هم در میان جمله.
۸۰. گزینه ۴ درست است. هر گاه چندین صفت در جمله بکار بروند ترتیب قرار گرفتن آنها به صورت زیر می‌باشد.
جنس + ملیت + رنگ + سن یا قدمت + اندازه + کیفیت + حرف تعریف
۸۱. گزینه ۳ درست است. پاسخ‌ها در روی صفحه جداگانه چاپ شده‌اند.
۸۲. گزینه ۲ درست است. مجبور بودم فرار کنم از ترس اینکه ممکن است یک روزی او مرا بکشد.
۸۳. گزینه ۱ درست است. از ماه دیگر مجله با طراحی جدیدی ظاهر می‌شود.
۸۴. گزینه ۲ درست است. برخی از سنت‌های عجیب از زمان‌های قدیم به جا مانده‌اند.
۸۵. گزینه ۱ درست است. مغازه اطراف میدان خیلی ارزان کفش تعمیر می‌کند.
۸۶. گزینه ۴ درست است. من اکثر سازماندهی این کنفرانس‌ها را به معاونم واگذار می‌کنم.
۸۷. گزینه ۴ درست است. سربازان ایرانی موفق شدند بدون هیچ دردسری از کشورمان دفاع نمایند.
۸۸. گزینه ۲ درست است. در خلال بازی‌های المپیک بعضی از قهرمانان ما توانستند برنده مدال‌های نقره شوند.
۸۹. گزینه ۳ درست است. ما حشره را در زیر میکروسکوپ در لایاتور بزرگ نمودیم.
۹۰. گزینه ۳ درست است. این میز را می‌شود تقسیم‌بندی کرد؟
بله، آن را می‌شود به دو قسمت مجزا تقسیم نمود.
۹۱. گزینه ۲ درست است. او توپ را بقدری محکم زد که از روی دیوار به خیابان رفت.

بخش دوم: کلوز تست

۹۲. گزینه ۱ درست است. بازی‌های المپیک یونان قدیم پنج روز طول می‌کشید و شامل چهار مسابقه قهرمانی مختلف بود.
۹۳. گزینه ۱ درست است. این یک مسابقه دو بود که مسافتی در حدود ۴۰۷ پا را پوشش می‌داد.
۹۴. گزینه ۳ درست است. ثانیاً، مسابقات پنج‌گانه برگزار می‌شد، رقابتی که در آن هر بازیکن بایستی پنج رقابت ورزشی مختلف را برنده می‌شد.
۹۵. گزینه ۴ درست است. ثالثاً مسابقه مشت‌زنی بود. در این مسابقه مشت زنان با دست‌های بدون دستکش مبارزه می‌کردند.
۹۶. گزینه ۳ درست است. و مسابقه ادامه می‌یافت تا زمانی که یک نفر یا دیگری ناک اوت می‌شد.

بخش سوم: درک مطلب

۹۷. گزینه ۴ درست است. بر طبق متن، نویسنده خاطر نشان می‌سازد که هوش یک کودک
 (۱) فقط با محیط زیستش پیشرفت می‌کند (۲) هیچ رابطه‌ای با آموزش ندارد
 (۳) اهمیتی در میزان آموزشی که دریافت می‌کند ندارد (۴) تحت تأثیر شرایط اجتماعی و فرهنگی می‌باشد
۹۸. گزینه ۲ درست است. از خواندن متن درک می‌شود که هوش انسان تأثیر بدی می‌گیرد
 (۱) در صورتی که کودک در یک محیط غنی زندگی کند
 (۲) اگر کودک در یک محیط کسل‌کننده متولد شود و پرورش یابد
 (۳) بعد از اینکه تعلیم و تربیت خاصی در مورد او اعمال شود
 (۴) هنگامی که کودک کردن متولد نشود
۹۹. گزینه ۱ درست است. کلمه varied در متن از نظر معنایی به different نزدیک‌تر است.
 (۱) مختلف، گوناگون (۲) شبیه (۳) مثبت (۴) مشهور، معروف
۱۰۰. گزینه ۳ درست است. کدام جمله صحیح نمی‌باشد؟
 (۱) محدوده هوش یک فرد در هنگام تولد ثابت می‌شود.
 (۲) یک کودک با هوش کم هرگز نمی‌تواند یک نابغه شود.
 (۳) هوش کودک همیشه در نظر کارشناسان کاملاً عجیب است.
 (۴) کودکی که در محیط‌های غنی و گوناگون زیست می‌کند هوشش بیشتر می‌شود.

ریاضی

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

با توجه به عمل تقسیم روبه‌رو:

$$\overline{ax^4 + bx^2 - 1} \quad | \quad \frac{x^2 - 1}{ax^2 + a + b}$$

$$\overline{\pm ax^4 \mp ax^2}$$

$$a = 2$$

$$\overline{(a+b)x^2 - 1}$$

$$a + b - 1 = 5 \Rightarrow a + b = 6$$

$$\overline{\pm(a+b)x^2 \mp (a+b)} \\ a + b - 1$$

$$2 + b = 6 \Rightarrow b = 4$$

در نتیجه:

بنابراین:

$$a + b + k = 2 + 4 + 6 = 12$$

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

$$\frac{1}{\sqrt[4]{3} - \sqrt[4]{2}} \times \frac{\sqrt[4]{3} + \sqrt[4]{2}}{\sqrt[4]{3} + \sqrt[4]{2}} = \frac{\sqrt[4]{3} + \sqrt[4]{2}}{\sqrt{3} - \sqrt{2}}$$

$$\frac{\sqrt[4]{3} + \sqrt[4]{2}}{\sqrt{3} - \sqrt{2}} \times \frac{\sqrt{3} + \sqrt{2}}{\sqrt{3} + \sqrt{2}} = \frac{(\sqrt[4]{3} + \sqrt[4]{2})(\sqrt{3} + \sqrt{2})}{\sqrt{3} - \sqrt{2}}$$

$$(\sqrt[4]{3} + \sqrt[4]{2})(\sqrt{3} + \sqrt{2}) \times \frac{1}{\sqrt{3} + \sqrt{2}} = \sqrt[4]{3} + \sqrt[4]{2}$$

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

$$6x^2 - 11x + 3 = 0 \Rightarrow x^2 - \frac{11}{6}x + \frac{3}{6} = 0 \Rightarrow x^2 - \frac{11}{6}x + \frac{1}{2} = 0$$

$$\left(\frac{b}{a}\right)^2 = c \quad \text{شرط مربع کامل بودن سه جمله‌ای درجه دوم} \quad x^2 + bx + c = 0 \quad \text{برابر است با}$$

بنابراین:

$$\left(-\frac{11}{6}\right)^2 = \left(\frac{11}{12}\right)^2 = \frac{121}{144}$$

در نتیجه:

$$\left(x^2 - \frac{11}{6}x + \frac{121}{144}\right) - \frac{121}{144} + \frac{1}{2} = 0 \Rightarrow \left(x - \frac{11}{12}\right)^2 + \frac{-121 + 72}{144} = 0$$

بنابراین:

$$\left(x - \frac{11}{12}\right)^2 + \frac{-49}{144} = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_0 = \frac{11}{12} \\ y_0 = \frac{-49}{144} \end{cases}$$

$$x_0 + y_0 = \frac{11}{12} - \frac{49}{144} = \frac{132 - 49}{144} = \frac{83}{144}$$

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

الف نادرست است. اگر n زوج باشد و $-1 < a < 0$

مثال: که نادرست است.

ب: نادرست است. زیرا اگر $0 < a < 1$ آنگاه

پ: درست است. اگر $a < -1$ آنگاه $a^{2n} > 0$ و

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

$$\Delta = (m+1)^2 - 4m(m) > 0 \Rightarrow 4m^2 + 4m + 1 - 4m^2 > 0$$

در نتیجه:

$$4m + 1 > 0 \Rightarrow m > -\frac{1}{4}$$

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

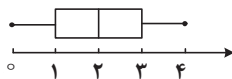
متن کتاب

۱۰۷. گزینه ۳ درست است.

$$\bar{x} = \frac{x - 1 + x + x + 1 + x + 1 + 2x + x + 2 + x + 3}{7}$$

$$\begin{cases} \bar{x} = \frac{8x + 6}{7} \\ \text{میان} = x + 1 \end{cases} \Rightarrow \frac{8x + 6}{7} = x + 1 \Rightarrow 8x + 6 = 7x + 7 \Rightarrow x = 1$$

۰, ۱, ۲, ۲, ۲, ۳, ۴

$$1 + 2 + 2 + 2 + 3 = 10$$

بنابراین داده‌ها عبارتند از:

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

$$\bar{x} = \frac{200}{40} = 5$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum x_i^2}{n} - \bar{x}^2} = \sqrt{\frac{1260}{40} - 25} = \sqrt{34 - 25} = \sqrt{9} = 3$$

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{9!}{2!3!4!} = \frac{\cancel{9}! \times \cancel{5} \times \cancel{7} \times \cancel{8} \times 9}{2 \times \cancel{3} \times \cancel{4}!} = 1260$$

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$\begin{array}{ccc} \boxed{4} & \boxed{3} & \boxed{2} & \boxed{1} \\ 4 & 3 & 2 & 1 \end{array} \quad 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 24$$

$$\begin{array}{ccc} \boxed{3} & \boxed{3} & \boxed{2} & \boxed{2} \\ 3 & 3 & 2 & 2 \end{array} \quad 3 \times 3 \times 2 \times 2 = 36$$

$$\Rightarrow 24 + 36 = 60$$

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

$$p(n+1, 4) = \frac{(n+1)!}{(n+1-4)!} = \frac{(n-3)!(n-2)(n-1)n(n+1)}{(n+3)!}$$

$$p(n+1, 4) = (n-2)(n-1)(n)(n+1)$$

$$c(n, 2) = \frac{n!}{(n-2)!2!} = \frac{(n-2)!(n-1)n}{(n-2)! \times 2} = \frac{(n-1)n}{2}$$

بنابراین:

$$\frac{\Delta n(n-1)}{2} = (n-2)(n-1)n(n+1) \Rightarrow (n-2)(n+1) = 28$$

$$n^2 - n - 2 = 28 \Rightarrow n^2 - n - 30 = 0 \Rightarrow (n-6)(n+5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=6 & \text{قابل قبول} \\ n=-5 & \text{غیر قابل قبول} \end{cases}$$

$$\begin{cases} p(n, 3) = p(6, 3) = \frac{6!}{(6-3)!} \times \frac{3! \times 4 \times 5 \times 6}{3!} = 120 \\ c(n, 3) = c(6, 3) = \frac{6!}{(6-3)! 3!} = \frac{4 \times 5 \times 6}{6} = 20 \end{cases} \Rightarrow 120 + 20 = 140$$

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

$$2, 2, 3, 3, 4, 4, 4, \quad \frac{7!}{2! 2! 3!} = \frac{4 \times 5 \times 6 \times 7}{2 \times 2} = 210$$

$$210 \times 3 = 630$$

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$a^T = b \quad a = \frac{1}{\gamma} \quad \text{فاکتور زوال در یک دور زمانی}$$

$$b = ? \quad \text{فاکتور زوال در } T \text{ دوره زمانی}$$

$$t = 5700 \times T = 2850 \Rightarrow T = \frac{2850}{5700} = \frac{1}{2}$$

بنابراین:

$$\left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{1}{\gamma}} = b \Rightarrow b = \sqrt{\frac{1}{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2} = \frac{1/4}{2} = 0.125$$

$$0.125 = \frac{12.5}{100} = 12.5\%$$

۱۱۴. گزینه ۴ درست است.

فرض:

$$x = \text{عدد مورد نظر}$$

$$2x - \left(\frac{1}{2}x\right)^2 = -\frac{1}{4}x^2 + 2x = y$$

ماکزیمم باشد.

تابع درجه دوم در نقطه رأس سهمی دارای ماکزیمم یا می نیمم است.

$$x_0 = -\frac{b}{2a} = \frac{-2}{2(-\frac{1}{4})} = \frac{-2}{-\frac{1}{2}} = 4$$

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$x = 4000 - 50p \Rightarrow 50p = 4000 - x \Rightarrow -\frac{1}{50}x + 80$$

$$R(x) = x \cdot p = x\left(-\frac{1}{50}x + 80\right) = -\frac{1}{50}x^2 + 80x$$

$$x_0 = \frac{-80}{2(-\frac{1}{50})} = \frac{80}{\frac{1}{25}} = 2000$$

$$y_0 = -\frac{1}{50} \times (2000)^2 + 80 \times 2000 = -\frac{4000000}{50} + 160000$$

در نتیجه:

$$y_0 = -80000 + 160000 = 80000 \quad \text{بیشترین درآمد ماهانه}$$

$$c(x) = 2000 + 8x = 2000 + 8(2000) = 2000 + 16000 = 18000$$

$$p(x) = R(x) - c(x) = 80000 - 18000 = 62000$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

(الف) نکته قابل توجه در مورد واژگان رشد و توسعه این است که نتایج حاصل از رشد را می‌توان در کوتاه مدت مشاهده کرد اما نتایج حاصل از توسعه ممکن است در زمان طولانی‌تری حاصل شود و در کوتاه‌مدت مشهود نباشد؛ به همین دلیل «توسعه فرایندی بلندمدت» است.
(ب) دستیابی به توسعه علاوه بر رشد مستلزم دستیابی به یک سری شاخص‌های دیگر و بهبود وضعیت مردم در مواردی چون: بهداشت و سلامت، امید به زندگی و برخورداری از امکانات آموزشی و غیره است.
(ج) رشد به معنای افزایش تولید است؛ بنابراین یکی از معیارها برای سنجش آن درآمد سرانه است.
(د) امروزه یکی از معیارهای بسیار رایج برای طبقه‌بندی کشورهای مختلف دنیا، طبقه‌بندی براساس سطح توسعه‌یافتگی است و بر این اساس، کشورهای دنیا را به دو گروه کلی کشورهای توسعه‌یافته و کشورهای در حال توسعه تقسیم می‌کنند.
(ه) در کنار افزایش تولید از پدیده دیگری می‌توان نام برد و آن را می‌توان یک مفهوم کمی - کیفی دانست و آن توسعه است.
(و) اگر در جامعه‌ای میزان تولید در دوره معین نسبت به دوره قبل افزایش یابد، می‌گوییم در آن جامعه رشد صورت گرفته است.

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

یکی از مؤسسات وابسته به سازمان ملل متحد، بانک جهانی است. بانک جهانی متشکل از سه مؤسسه مالی است که اهداف کم و بیش مشترکی را دنبال می‌کنند. این سه مؤسسه عبارتند از: بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم، مؤسسه مالی بین‌المللی و سازمان بین‌المللی توسعه. گرچه زمان تأسیس و هدف اولیه این سه مؤسسه متفاوت است ولی به دلیل وظایف نزدیک و شباهت سازمانی آن‌ها به یکدیگر همزمان و به دنبال هم مورد بررسی قرار گرفته است.

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

(الف) یکی از مشکلات مهم سازمان اِکو، شباهت اقتصادی و تولیدات مشابه بین برخی از اعضاء به ویژه ایران، پاکستان، ترکیه و وجود رقابت بین آنها و در نهایت کاهش کارایی این سازمان است. کشور قزاقستان یکی از اعضای است که با پیوستن به این سازمان توانایی صنعتی آن را افزوده است.
(ب) گسترش سریع روابط تجاری و مالی بین کشورهای جهان به‌ویژه در نیم قرن اخیر باعث تشکیل نهادها و سازمان‌های اقتصادی جهانی و منطقه‌ای شده است.
(ج) هدف اصلی و اولیه ایجاد صندوق بین‌المللی پول، همکاری کشورهای عضو جهت حل مسائل پولی بین‌المللی بوده است.
(د) اهداف مندرج در اساسنامه صندوق بین‌المللی پول همان سه موردی است که در سه گزینه دیگر آمده است.

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

(الف) نظریه نابرابری در توزیع درآمد به‌عنوان عامل رشد اقتصادی، در کشورهای توسعه‌یافته مصداق داشته است.
(ب) در محبت توسعه اقتصادی، مفهوم فقر مطلق موردنظر است.
(ج) در حال حاضر یکی از اهداف اصلی برنامه‌ریزی‌های اقتصادی، کاهش دهک‌های درآمدی، نابود کردن فقر و تأمین حداقل رفاه اجتماعی برای عموم است.
(د) انسان به مثابه مهمترین عامل تولید به آموزش نیاز دارد و هرگونه سرمایه‌گذاری در این زمینه به افزایش بهره‌وری نیروی کار و به تبع آن افزایش درآمد ملی می‌شود.
(ه) در شرایط توزیع ناعادلانه درآمد و وجود فقر گسترده، هرگونه برنامه‌ریزی برای ارتقاء جامعه و رشد اقتصادی با سدی نفوذناپذیر روبه‌رو خواهد شد.

۱۲۰. گزینه ۱ درست است.

(الف) مؤسسه مالی بین‌المللی در ۲۵ ماه مه ۱۹۵۵ م به‌عنوان شعبه‌ای از بانک جهانی تأسیس گردید.
(ب) سه مورد مندرج در سه گزینه بعدی جزء مهمترین اهداف سازمان اِکو محسوب می‌شود.
(ج) ایجاد نظام اقتصادی بین‌المللی آزاد، هدف اصلی موافقت‌نامه عمومی تعرفه و تجارت بود.
(د) کشور ارمنستان عضو سازمان اِکو نیست.
(ه) در ساختار کنونی سازمان اِکو، شورای وزیران خارجه کشورهای عضو در رأس آن قرار دارد.

۱۲۱. گزینه ۴ درست است.

(الف) در رابطه با قدرتمند شدن سریع اروپائیان، سه مورد مطرح در سه گزینه، بیانگر واقعیت استعماری و امپریالیستی ممالک اروپایی است.
(ب) حاکمان صفوی نتوانستند با انتخاب روش درست و بهره‌برداری از شرایط خاص آن زمان، جریان نوسازی و توسعه کشور را آغاز کنند.
(ج) ویژگی عمده این دوره از تاریخ ایران، وابستگی شدید و سرسپردگی حاکمان به قدرتهای بیگانه بوده است.
(د) در سال‌های اخیر دولت کوشیده است با بازنگری در نقش خود در عرصه اقتصاد بر کارآمدی خود بیفزاید و به دولتی کوچک ولی کارآمد تبدیل شود.
(ه) سه گزینه بعدی، پاسخ درست این سؤال است.

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

(الف) امروزه همراه با گسترش جوامع و متنوع شدن کالاهای تولیدی و وسایل حمل و نقل و ظهور بسیاری از تحولات دیگر، تجارت با روش‌های علمی صورت می‌گیرد.
(ب) در صورتی که فعالیت تجاری در خارج از مرزهای یک کشور صورت گیرد، به آن تجارت خارجی می‌گویند.
(ج) این مطلب مربوط به سومین عامل از عوامل متعدد روی‌آوری کشورها به تجارت بین‌المللی، یعنی شرایط اقلیمی متفاوت است.
(د) اصل مزیت نسبی بیان می‌کند هر منطقه یا کشور باید کالایی را تولید کند که هزینه تولید آن در مقایسه با سایر نقاط کمتر باشد.

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

(الف) یکی از دلایل کاهش قدرت خرید پول، حجم زیاد پول نسبت به تولیدات در یک جامعه است. هرچه حجم پول نسبت به تولید جامعه کمتر باشد قدرت خرید آن بیشتر می‌شود و در صورت افزایش حجم پول، قدرت خرید آن کاهش می‌یابد.
(ب) هرگاه یک واحد پول نتواند در طول زمان ارزش خود را حفظ کند می‌گوییم قدرت خرید پول دستخوش تغییر است.
(ج) یکی از نظریه‌های اصلی درباره علت تورم، نابرابری عرضه و تقاضای کل در جامعه است، این فزونی تقاضا بر عرضه به‌صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند.
(د) چنانچه دولت برای تأمین هزینه‌های خود بخواهد اسکناس جدید چاپ کند و جامعه در حالت رکود باشد، تزریق این پول جدید به اقتصاد، ابتدا باعث افزایش درآمد مردم شده و به دنبال آن تقاضای مردم برای خرید کالا و خدمات بالا رفته و در نتیجه باعث افزایش قیمت‌ها خواهد شد.

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

(الف) تجارت بین‌الملل برای تمامی کشورها و مؤسسات و افراد دست‌اندرکار می‌تواند سودآور باشد، چرا که کشورها با توجه به برتری یا مزیت نسبی از طریق تجارت می‌توانند منافع زیادی نصیب مردم خود کنند. از این طریق فرصت‌های بین‌المللی را بشناسند و با کار و تلاش خود از همکاری‌های بین‌المللی بهره‌مند شوند.
(ب) بازارهای داخلی محدودند لذا تولیدکنندگان از طریق صادرات می‌توانند به بازارهای وسیع‌تری دسترسی داشته و کالاهای خود را با قیمت مناسب و شرایط بهتر بفروشند.

- (ج) تولیدکنندگان معمولاً فرصت، تخصص و امکانات لازم را برای فروش تولیدات خود را ندارند؛ لذا افرادی که شغل آن‌ها خرید محصول در مرکز تولید و فروش آن در مناطق بین‌المللی است و تاجر یا بازرگان نام دارند صورت می‌گیرد.
- (د) تولید غالب کشور ایران فرش و پسته است.
- ۱۲۵. گزینه ۴ درست است.**
- (الف) سه مورد از گزینه‌ها در رابطه با مشکلات مربوط به پول فلزی طلا و نقره است.
- (ب) یکی از روش‌های بانک مرکزی در ارتباط با سیاست انقباضی پول، افزایش نرخ سپرده‌های قانونی است.
- (ج) بانک مرکزی با افزایش نرخ تنزیل مجدد، فعالیت بانک‌های تجاری را در زمینه اعطای وام محدود می‌کند.
- (د) روش‌های سیاست انقباض پولی عبارتند از: افزایش نرخ سپرده‌های قانونی، افزایش نرخ تنزیل مجدد، سیاست بازار باز یا فروش اوراق مشارکت.
- ۱۲۶. گزینه ۳ درست است.**
- (الف) سه گزینه دیگر در رابطه با تقسیم کار و تخصص و مزیت، درست هستند.
- (ب) سطح زندگی مردم کشورهایی که در مبادلات بین‌المللی شرکت دارند بهبود می‌یابد.
- (ج) تولید غالب کشور مصر، پنبه است.
- (د) کشورهای اروپایی با تشکیل اتحادیه اقتصادی اروپا و حتی انتخاب پول واحد، بازرگانی کل اروپا را به‌صورت بازرگانی داخلی درآورده‌اند.
- ۱۲۷. گزینه ۳ درست است.**
- (الف) به بازار رسمی و دائمی که در محلی معین تشکیل می‌شود و در آن اوراق بهادار مورد معامله قرار می‌گیرد، بازار بورس اوراق بهادار گرفته می‌شود.
- (ب) سهم ورقه قابل معامله‌ای است که نشان‌دهنده مالکیت دارنده آن در شرکت سهامی است و بر روی آن اطلاعاتی شامل: میزان مشارکت، تعهدات و منافع صاحب سهم در یک شرکت سهامی درج شده است.
- (ج) منظور از اوراق بهادار، اوراقی است که برای تأمین منابع مالی صادر می‌شود، این اوراق به سه دسته کلی تقسیم می‌شود: ۱- اوراق سهام ۲- اسناد خزانه ۳- اوراق مشارکت.
- (د) شرکت سهامی شرکتی است که برای انجام امور تجاری تشکیل می‌شود و سرمایه آن متشکل از سهام هم ارزش است. صاحبان سهام به نسبت سهامی که خریده‌اند در سود و زیان شرکت سهیم می‌شوند. شرکت‌های سهامی به دو نوع: سهامی عام و سهامی خاص تقسیم می‌شوند که فقط شرکت‌های سهامی عام در بورس پذیرفته می‌شوند.
- ۱۲۸. گزینه ۴ درست است.**
- (الف) بانک‌های فعال در ایران، درآمد خود را از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولیدی و عمرانی کسب می‌کنند.
- (ب) میزان موفقیت بانک‌ها به‌خصوص بانک‌های تجاری، به میزان خدمات آنها، تعداد مشتریان و میزان سپرده‌های مردم نزد آنها بستگی دارد. هر قدر بانک بتواند سپرده‌های بیشتری جذب کند و میزان اعتبارات خود را افزایش دهد، به سود بیشتری دست می‌یابد.
- (ج) بانک مرکزی با ایجاد سیستم خاص کنترل، سیاست‌های خود را از طریق سیاست‌های پولی متناسب با شرایط اقتصادی کشور اعمال می‌کند و بانک‌ها را در جهت ارائه خدمت و هماهنگی با اقتصاد به فعالیت وادار می‌دارد و مسئولیت کنترل شبکه بانکی و اداره سیاست پولی را با هدف حفظ ثباتی پولی کشور برعهده دارد.
- (د) اوراق مشارکت جزء اسناد اعتباری بلندمدت است؛ چون بازپرداخت این‌گونه اسناد اغلب بیش از یک سال طول می‌کشد.
- ۱۲۹. گزینه ۲ درست است.**
- (الف) اسناد خزانه اسنادی هستند کوتاه‌مدت و توسط دولت صادر می‌شوند و سررسید آن‌ها، سه‌ماهه - شش‌ماهه - یک ساله است.
- (ب) در مواقعی که دولت یا مؤسسات خصوصی برای رفع مشکلات یا گسترش فعالیت‌های اقتصادی خود به امکانات مالی نیاز پیدا کنند. به انتشار اوراق مشارکت اقدام می‌کنند.
- (ج) اسناد خزانه کوپن بهره ندارند و مهم‌ترین ویژگی آنها بدون خطر بودن آنهاست و در زمان فروش دولت آنها را ارزان‌تر از مبلغ اسمی به خریداران می‌فروشد.
- (د) اوراق سهام، صاحبان سهام به نسبت سهامی که خریده‌اند در سود و زیان شرکت‌های سهامی سهیم می‌شوند.
- ۱۳۰. گزینه ۳ درست است.**
- (الف) سفته یکی از اسنادی است که بانک‌ها در مقابل اعطای وام از وام‌گیرنده درخواست می‌کنند. این سند در معادلات بازرگانی نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد و سندی است که به‌موجب آن بدهکار متعهد می‌شود، مبلغ معینی را در زمان مشخص به طلبکار پرداخت کند.
- (ب) به اعتبارهایی که مدت آنها بیش از یک سال است. اعتبار بلندمدت گفته می‌شود. بانک‌ها از محل موجودی سپرده‌های غیردیداری، مدت‌دار مشتریان و سرمایه اولیه خود، اعتباراتی را در اختیار مشتریان خود قرار می‌دهند که به آن اعتبار بلندمدت می‌گویند.
- (ج) یکی از انواع خدمات بانک‌ها که در کتاب با عنوان سایر خدمات بانکی آمده، نقل و انتقال وجوه در داخل کشور است.
- (د) به اسناد اعتباری که مدت بازپرداختشان بیش از یک سال طول می‌کشد، اسناد اعتباری بلندمدت می‌گویند.

زبان و ادبیات فارسی

- ۱۳۱. گزینه ۲ درست است.**
- کارنامه بلخ منظوم است نه منثور، سایر گزینه‌ها درست است.
- ۱۳۲. گزینه ۱ درست است.**
- خاقانی مشهور به شاعر دیر آشناست. یکی از منظومه‌های او «تحفةالعراقین» است که بعد از سفر حج آن را سرود و می‌توان آن را کهن‌ترین و مهم‌ترین سفرنامه منظوم حج در زبان فارسی دانست.
- ۱۳۳. گزینه ۴ درست است.**
- نخستین منظومه پنج گنج نظامی مخزن الاسرار است در بیست مقاله و راجع به زهد و حکمت و عرفان؛ این منظومه به پیروی از حقیقةالحقیقة سنایی سروده شده است.
- ۱۳۴. گزینه ۴ درست است.**
- پس از مرگ صلاح‌الدین زکریا، مولوی به جای او حسام‌الدین چلبی را به دوستی و مصاحبت خود برگزید و بنا به درخواست او، به‌جای حقیقة سنایی و منطق‌الطیر عطار، مثنوی معنوی را سرود.
- ۱۳۵. گزینه ۳ درست است.**
- اولین اثر سعدی بوستان یا سعدی‌نامه در ده‌باب است که سال ۶۵۵ سروده شده است.

۱۳۶. گزینه ۱ درست است.
«پترارک» شاعر بزرگ ایتالیایی، شاید نخستین هنرمندی باشد که زن در آثار او مقامی والا یافته است، چهره لائورا، معشوقه پترارک، تصویر زنی فاضل، «فرهیخته» و والا مقام است.
۱۳۷. گزینه ۳ درست است.
لامارتین، شاعر بزرگ فرانسه، با تعریفی که از شعر بیان می‌کند، بنیان کشف و شهود را در رمانتی سیستم به خوبی نشان می‌دهد.
۱۳۸. گزینه ۲ درست است.
«هنریک ایبسن» از پیروان ناتورالیسم است، سایر افراد پیرو سمبولیسم هستند.
۱۳۹. گزینه ۲ درست است.
بیت سوال، سروده ایرج میرزا است و به سبب سبک جدید و مردم پسندی که به وجود آورد، عنوان «سعدی نو» را به خود اختصاص داد.
۱۴۰. گزینه ۴ درست است.
در گزینه ۴ به جای منظومه قصه رنگ پریده سروده نیما، منظومه «افسانه» را باید ذکر کرد. سایر گزینه‌ها درست است.
۱۴۱. گزینه ۴ درست است.
در عصر نیما، آشنایی با فرهنگ مغرب زمین و روی آوردن به تاریخ و اندیشه ایران پیش از اسلام در قلمرو شعر، تنوع و تغییر را سبب شده است.
۱۴۲. گزینه ۱ درست است.
امیری فیروزکوهی از معتقدان و دوستان شعر صائب تبریزی بود و به همین دلیل بر دیوان او که خود آن را به چاپ رسانید، مقدمه مفصلی نوشت. او در غزل به سبک هندی و در قصیده برخلاف غزل به سبک خراسانی شعر می‌سرود.
۱۴۳. گزینه ۲ درست است.
مهرداد اوستا علاوه بر شعر سنتی در شیوه نو نیمایی هم، طبع آزمایی کرد. منظومه «آرش کمانگیر» از زمره موفق‌ترین آثار ادبی وی در این شیوه است.
۱۴۴. گزینه ۲ درست است.
در گزینه ۲، نویسندگان پست مدرن غرب درست است.
در گزینه‌های دیگر، لویی آراگون و گارسیا لورکا از پیروان سوررئالیسم هستند.
۱۴۵. گزینه ۳ درست است.
عبارت متن سوال از «آلبر کامو» نویسنده پست مدرنیسم است، اثر مشهور او «بیگانه» اعتراضی علیه جامعه غیرانسانی و فاسد محسوب می‌شود.
۱۴۶. گزینه ۳ درست است.
جبران خلیل جبران، آثار فراوانی به عربی و انگلیسی نوشت که مشهورترین آن «پیامبر» است که به زبان انگلیسی نوشته شده است.
۱۴۷. گزینه ۱ درست است.
ابیات گزینه ۱ (ب و ج) هم کنایه دارند، هم حسن تعلیل.
گزینه ب: خاک نشین بودن کنایه از افتادگی و تواضع است. خورشید به علت خاک‌نشین افتاده جولانگه توس. گزینه ج: پای گرفتن کنایه از اقامت داریم است. سرو به علت شرمندگی از ساق خود (ساقه) در یک جا مقیم شده است.
۱۴۸. گزینه ۴ درست است.
(د، الف، ب، ج)
(د) لف و نشر: ماتم و سور لف، صاف و درد (نشر) لف و نشر مشوش است.
(الف) حس آمیزی: شعر تر حس آمیزی است دو حس شنوایی و بساواایی آمیخته شده است.
(ب) جناس تام: پروانه (مجوز) پروانه (حشره‌ای است)
(ج) اغراق: روشنی روی تو موجب فروپاشی افلاک و نابودی خورشید می‌شود.
۱۴۹. گزینه ۱ درست است.
در بیت گزینه ۱ حسن تعلیل وجود ندارد. در گزینه ۲ (کام، کام) جناس تام است. «۱- آرزو و هدف - ۲- دهان»
- گزینه ۳ (گل) مجاز از بهار است. گزینه ۴ (دور) ایهام است
- از دوستان دور باشد
- با دوری از دوستان
۱۵۰. گزینه ۳ درست است.
عزیز
- در بیت سوال آرایه‌های: کنایه (دم زدن) ایهام تناسب (شیرین)
- نام معشوقه که بافرهاد تناسب
- دارد و تلمیح (اشاره به داستان فرهاد و شیرین دارد) وجود دارد.
۱۵۱. گزینه ۲ درست است.
در بیت گزینه ۲ (جام) مجاز است و علاقه آن محلیه است نه جزئیه
گزینه ۱ (شهر) مجاز با علاقه محلیه - گزینه ۳ (خون مصراع دوم) مجاز با علاقه لازمی - گزینه ۴ (دم) مجاز با علاقه سببی است.
۱۵۲. گزینه ۴ درست است.
در عبارت گزینه ۴ (یابی، شتابی) سجع مطرف است در سایر عبارت سجع متوازی است.
گزینه ۱ (نیک انجام، بدفرجام) گزینه ۲ (خونخواران، طراران) گزینه ۳ (بجهد، بنهد)
۱۵۳. گزینه ۱ درست است.
در بیت گزینه ۱ تناقض وجود ندارد.
گزینه ۲ (درد، دوا است) گزینه ۳ (بی‌پروایی، پر و بال است) گزینه ۴ (وصل در جدایی ... است)
۱۵۴. گزینه ۳ درست است.
بیت سوال بیانگر آن است که اگر عاشق از معشوق دل کند، دیگر برگشتی ندارد. این مفهوم از بیت گزینه ۳ دریافت می‌شود.

۱۵۵. گزینه ۲ درست است.
سبک هندی ابتدا با «مکتب وقوع» یا «شیوه بیان حال» در قرن دهم آغاز شد شاعرانی چون بابافغانی و شرف جهان قزوینی در غزل، ضمن بیان احساسات خود، گاه آن را با گله همراه می کردند.
۱۵۶. گزینه ۲ درست است.
در بیت سوال، شاعر از پیام آور شادی می خواهد تا برای دل غمزده اش پیامی از جانب معشوق بیاورد، این مفهوم با بیت گزینه ۲ سازگار است.
۱۵۷. گزینه ۴ درست است.
در بیت سوال، شاعر، تن را حجاب رسیدن به معشوق و وصل او می داند و می گوید با چشم پوشی از خود می توان به وصل معشوق رسید. این مفهوم از همه ابیات به جز بیت گزینه ۴، برمی آید.
۱۵۸. گزینه ۴ درست است.
عبارات سوال بیانگر آن است که انسان به عشق زنده است = (بدون عشق مرده است) این مفهوم از همه ابیات به جز بیت گزینه ۴ دریافت می شود.
۱۵۹. گزینه ۳ درست است.
در گزینه ۳ باید گفت که روان انسان، آن گاه که محل معارف الهی قرار می گیرد، «قلب» نامیده می شود.
۱۶۰. گزینه ۱ درست است.
در بیت سوال، مولانا می گوید: لذتی که در تشنگی است، بیشتر از سیرابی است زیرا عطش رسیدن به آن در وجود انسان هر لحظه سر می کشد، این مفهوم با بیت گزینه ۱ هماهنگ است.

زبان عربی

۱۶۱. گزینه ۳ درست است.
(۱) چه (ضمیر «ه» در ترجمه لحاظ نشده) - منجر خواهد شد (معادل صحیح برای «بنتهی» نیست)
(۲) تا (← توضیحات گزینه ۱، چه) - پراکندگی شما (ضمیر در متن عربی آن وجود ندارد) - پایان یابد (← توضیحات گزینه ۱، منجر خواهد شد)
(۴) باعث ... می شود (← توضیحات گزینه ۱، منجر خواهد شد)
۱۶۲. گزینه ۲ درست است.
(۱) چه گواراست (معادل صحیح برای «ما أحلی» نیست) - خندیدن (معادل أدق برای «ابتسامه» نیست) - چه (ضمیر «ها» در ترجمه لحاظ نشده) - غمهای بسیاری («کثیر» صفت برای «حزان» نیست) - دور می شویم (معادل صحیح برای «تبعد» نیست)
(۳) خندیدن (← توضیحات گزینه ۱) - غمهای بسیار (← توضیحات گزینه ۱)
(۴) گوارایی است (← توضیحات گزینه ۱، چه گواراست) - زیرا (← توضیحات گزینه ۱، چه) - دور می شویم (← توضیحات گزینه ۱)
۱۶۳. گزینه ۱ درست است.
(۲) آن (معادل صحیح برای «هذه» نیست)
(۳) آن (← توضیحات گزینه ۲) - پاره و گشاد (در بیان معنی ترتیب رعایت نشده)
(۴) کفشهای ... نداشت (ساختار متن فارسی با عربی آن متفاوت است)
۱۶۴. گزینه ۴ درست است.
(۱) گمان نکرد (معادل صحیح برای «لم یکن ... یظن» نیست) - در سلول زندان تاریک (أولاً «هذه» در ترجمه لحاظ نشده، ثانیاً «المظلمة» صفت برای «سلول» است نه «زندان») - مقاوم باشد (معادل أدق برای «یبقی» مقاوماً نیست)
(۲) تصور نمی کند (← توضیحات گزینه ۱، «گمان نکرد») - در سلول زندان تاریک (← توضیحات گزینه ۲) - مقاومت بکند (معادل أدق برای «یبقی مقاوماً» نیست)
(۳) تا این حد (معادل أدق برای «هكذا» نیست) - مقاومت کند (← توضیحات گزینه ۲، مقاومت بکند)
۱۶۵. گزینه ۲ درست است.
(۱) «آما» مفهوم خبر را برای مبتدا منحصر می کند ص: عقل تو، تو را فقط به خبر می خواند (نه به چیز دیگر)
(۳) مستثنی منحصر می شود، ص: فقط یوسف دنیا را به بهای اندکی فروخت (نه کس دیگر)
(۴) تو را دوست می داریم «إياك» انحصار را می رساند. ص: فقط تو را دوست می داریم.
۱۶۶. گزینه ۱ درست است.
با توجه به معنی (هرکس زیاد طمع کند حتی کم را هم بدست نمی آورد) این گزینه صحیح است.
۱۶۷. گزینه ۱ درست است.
(۲) العمر و لحظاته (معادل صحیح برای «لحظات عمر ما» نیست) - شبیه («گوی» در تعریب لحاظ نشده)
(۳) اللحظات من عمرنا (← توضیحات گزینه ۲، العمر و لحظاته) - قد استخراجها (معادل صحیح برای «استخراج کنیم» نیست).
(۴) اللحظات من عمرنا (← توضیحات گزینه ۳) - الكنز (ص: کنز، خبر معمولاً نکره است)
۱۶۸. گزینه ۴ درست است.
(۱) شكّ (معرفه است و «ال» می خواهد) - يتسرّب (ص: يتسرّب، مرجع فعل مثنی است)
(۲) أن يتسرّب الشكّ ريباً (ساختار تعریب با فارسی آن تفاوت دارد)
(۳) لم يأذن (معادل صحیح برای «اجازه نمی دهد» نیست)
۱۶۹. گزینه ۳ درست است.
(۱) العامل (ص: العامل) مفعول به - يُحرم (ص: يحرم) مجرد ثلاثی، به معنی محروم می کند.
(۲) نفس (ص: نفس) به معنای «خود».
(۴) يُحرم (ص: يحرم) ← توضیحات گزینه ۱.
۱۷۰. گزینه ۳ درست است.
(۱) الحرفية (ص: الحرفية) صفت - المشبهة (ص: المشبهة) صفت
(۲) الكافة (ص: الكافة) صفت برای برای «ما» است که مفعول ثان می باشد.
(۴) يكون (ص: يكون) - نكرة (ص: نكرة) خبر «كان»

۱۷۱. گزینه ۲ درست است.
(۱) مصدره تعلیم (ص: مصدره علم)
(۳) فاعل و مرفوع (ص: مفعول و منصوب)
(۴) مبنی (ص: معرب)
۱۷۲. گزینه ۳ درست است.
(۱) عطف بیان (ص: صفت)
(۲) معتل و ناقص (صحیح و مهموز)
(۴) من باب تفعیل (ص: من باب تفعل)
۱۷۳. گزینه ۳ درست است.
(۱) نعت (ص: مضاف‌إلیه)
(۲) مجرور بالفتحة (ص: مجرور بالكسرة، یقبل الكسرة بسبب أنه مضاف).
۱۷۴. گزینه ۱ درست است.
(۴) مصدره تكبير (ص: مصدره «كبر»)
۱۷۵. گزینه ۲ درست است.
با توجه به «ما» ی كافة، «الدّیّا» مبتدا و مرفوع است. اما در گزینه‌های ۲ و ۳ «الوجود» و «الفقیر» منصوب هستند، و در گزینه ۴ بعد از «إنّما» فعل آمده است.
۱۷۶. گزینه ۳ درست است.
در این گزینه «الزم» عامل نصب «الخلق» می‌باشد، اما در بقیه گزینه‌ها چنین نیست و عامل محذوف است.
۱۷۷. گزینه ۴ درست است.
در این گزینه از فعل «کاد» می‌توان مضارع ساخت (یکاد)، اما افعال گزینه‌های دیگر (لیس، عسی، أخذ) دارای فعل مضارع نیستند.
۱۷۸. گزینه ۳ درست است.
(۱) لا فی الکذب نجاحاً (ص: لیس فی الکذب نجاح)
(۲) قراءة (ص: للقراءة) قراءة لیست مصدرًا قلبيًا.
(۴) فاعتنمه (ص: فاعتنموه)
۱۷۹. گزینه ۱ درست است.
در این گزینه جناس وجود ندارد، اما در بقیه گزینه‌ها «نور - نور، الفاضل، الفضل - النعم، النقم»، جناس هستند.
۱۸۰. گزینه ۴ درست است.
(۱) تشبیه مؤکد (ص: تشبیه مجمل)
(۲) طباق (ص: تشبیه بلیغ)
(۳) سجع (ص: طباق)

تاریخ

۱۸۱. گزینه ۱ درست است.
تلاش مسلمانان برای گسترش اسلام در قلمرو تحت حاکمیت امپراتوری ساسانی از زمان پیامبر اکرم (ص) آغاز شد. بر اثر تلاش‌ها، مرزبانان ساسانی و سایر ایرانیان مستقر در یمن، بحرین و عمان مسلمان شدند و یا در شمار اهل ذمه درآمدند. ابوبکر، خلیفه اول نیز پس از سرکوب مخالفان داخلی و دفع آشوب مدعیان دروغین نبوت، به سپاهیان اسلام دستور داد در سرحدات امپراتوری ساسانی و روم جهاد کنند.
۱۸۲. گزینه ۴ درست است.
خوارزم یکی از سرزمین‌های کهن و آباد ایران بود. این سرزمین در جنوب دریاچه آرال و در محل اتصال رود جیحون به آن واقع شده است. از دوران باستان، به حاکمان آن سرزمین خوارزمشاه می‌گفتند.
خوارزم در قرن چهارم هجری از مراکز مهم فرهنگی و اقتصادی ایران به شمار می‌رفت و دانشمندان بزرگی مانند فارابی و ابن سینا و ابوریحان بیرونی در آن دیار پرورش یافتند. در زمان ملک‌شاه سلجوقی، اداره خوارزم به یکی از امیران ترک به نام انوشکین واگذار شد و فرمانروایی در خانواده آن موروثی شد.
۱۸۳. گزینه ۳ درست است.
سرزمین ایران در طول تاریخ بارها هدف حمله‌های خارجی قرار گرفته است که شدیدترین آنها، یورش ویرانگر صحرانوردان آسیای مرکزی به سرکردگی چنگیز و تیمور در سده‌های هفتم و هشتم هجری بود.
این یورش‌ها، ضربات سنگینی بر پیکره جامعه ایران وارد کرد. ایرانیان به اتکای فرهنگ غنی خود در این دوران دست به کار بزرگی زدند و نوادگان چنگیز خان مغول و فرزندان تیمور را چنان پرورش دادند که به جای قتل غارت و ویرانی، پشتیبان و مشوق عمران، علم و هنر شدند.
۱۸۴. گزینه ۲ درست است.
رقابت‌های استعماری روسیه، انگلستان و فرانسه در قرن ۱۹ م/ ۱۳ ق. ایران را به کانون توجه سیاستمداران انگلیسی تبدیل کرد. انگلستان به منظور تحقق اهداف خود، پیاپی سفیرانی را روانه دربار قاجار کرد.
انگلستان برای نفوذ به دربار ایران از سفیرانی بهره می‌برد که با اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران آشنا بودند و نقاط ضعف و قوت دولتمردان ایرانی را به خوبی می‌شناختند. یکی از این سفرا سرهارد فوردجونز بود. وی با بذل و بخشش فراوان به شخصیت‌های متنفذ ایران، قرار داد مجمل را با فتحعلی شاه قاجار منعقد کرد.
۱۸۵. گزینه ۴ درست است.
هنگامی که در جریان انقلاب مشروطیت مأموران دولتی یکی از روحانیون را دستگیر کردند، مردم با آنها درگیر شدند. در جریان این درگیری، چند نفر مجروح و طلبه‌ای به نام سید عبدالحمید به شهادت رسید. رهبران انقلاب پس از این جریان تصمیم گرفتند به نجف و کربلا مهاجرت کنند. این مهاجرت از نظر گستردگی و هم از نظر مسافت مهم‌تر از مهاجرت صغرا بود و به همین علت، به «مهاجرت کبرا» معروف شد. سرانجام مظفرالدین شاه تسلیم خواسته‌های مردم شد. او در اولین قدم، صدر اعظم مستبد (عین‌الدوله) را از کار برکنار کرد.

۱۸۶. گزینه ۱ درست است.

هیئت مؤتلفه اسلامی بعد از تبعید امام خمینی با الهام از فرهنگ دینی، مبارزه مسلحانه و ترور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار دادند. مهم‌ترین اقدام آنان در این زمینه، ترور حسنعلی منصور نخست وزیر وقت بود که توسط محمد بخارایی از اعضای این گروه انجام شد. اما رژیم پهلوی نیز با تقویت ساواک و به کمک سازمان‌های جاسوسی آمریکا (سیا) و اسرائیل (موساد) بیشتر اعضای این گروه را دستگیر و چهار نفر از آنها را اعدام و کسانی مانند حاج مهدی عراقی را به حبس‌های طولانی مدت محکوم کرد.

۱۸۷. گزینه ۲ درست است.

یورش وحشیانه ارتش صدام به خاک ایران زمانی به وقوع پیوست که کشور ما شرایط حساس و دشوار پس از پیروزی انقلاب اسلامی و سقوط نظام سلطنتی را می‌گذرانید. از یک سو ارتش در حال بازسازی و تجدید سازمان بود و نیروی جوان سپاه پاسداران نیز درگیر مقابله با آشوب‌های ضد انقلاب داخلی بود. در یکی از حمله‌های ایران به خاک عراق دریا دلان نیروی دریایی ارتش با پشتیبانی نیروی هوایی در عملیاتی موسوم به مروارید با رشادت تمام، اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی آن کشور را نابود کردند.

۱۸۸. گزینه ۳ درست است.

شهر آشوب یکی دیگر از انواع شعر فارسی است. در این نوع شعر، معشوقی توصیف می‌شد که با حسن و زیبایی خود شهری را بر هم می‌زد و آشفته می‌کرد. شهر آشوب در ادب فارسی سابقه طولانی دارد. نخستین شهر آشوب‌ها را مسعود سعد سلمان در زندان و در وصف لاهور سرود. این نوع شعر در دوره تیموری رشد و رونق بیشتری یافت و در دوره صفوی به اوج خود رسید. شهر آشوب‌هایی درباره تبریز، اصفهان و هرات سروده شده است.

۱۸۹. گزینه ۳ درست است.

در گذشته مسافرت آسان نبود و انگیزه‌های قوی نیاز داشت تا فردی از شهر و دیار خود دل بکند و عزم سفر کند معمولاً سفر برای انسان‌ها با تغییر و تحول فکری و روحی همراه است. به همین دلیل قرآن کریم انسان‌ها را به گشت و گذار و دقت در آنچه بر مردمان سایر سرزمین‌ها گذشته است دعوت می‌کند. برای توجه بیشتر بدین نکته لازم است درباره «اقامت» و «مسافرت» بیشتر تأمل کنیم. در مسافرت فرد می‌بایست، اگر چه زمانی کوتاه، از بسیاری تعلقات دل بکند، زحمت و سختی سفر را تحمل کند.

۱۹۰. گزینه ۲ درست است.

زندگی نامه عبارت است از، هر نوع نوشته کوتاه و بلند که حاوی آگاهی‌هایی از تمامی یا بخش‌هایی از دوران زندگی یا اندیشه‌های یک فرد باشد. در تاریخ ایران، از دوران معاصر به خصوص پس از مشروطه، نگارش حسب حال رایج‌تر و متنوع‌تر گردید. به طوری که بخش مهمی از میراث فرهنگی، را شامل می‌شود. زیرا این گونه آثار حقایق تاریخی، اخلاقی و اجتماعی فراوانی را در برمی‌گیرند. این نوع نوشته‌ها معمولاً به یکی از این دو شیوه تهیه می‌گردد ۱- نگارش حوادث زندگی به صورت یادداشت‌های روزانه ۲- نگارش یا تدوین خاطرات و ماجراهای زندگی به صورت یکجا.

جغرافیا

۱۹۱. گزینه ۴ درست است.

محاسبات نشان می‌دهند که میانگین مصرف سرانه آب در جهان حدود ۵۸۰ متر مکعب برای هر نفر در سال است. اما این رقم در ایران که کشور کم آبی به حساب می‌آید ۱۳۰۰ متر مکعب در سال یعنی بیشتر از دو برابر میانگین جهانی است.

۱۹۲. گزینه ۲ درست است.

امروزه به جای شاخص اقتصادی برای نشان دادن توسعه در یک کشور از شاخص جدیدی به نام شاخص توسعه انسانی استفاده می‌کنند. که در آن سه عامل یعنی قدرت خرید مردم (اقتصادی) امید به زندگی (بهداشتی - درمانی) و میزان باسوادی (مسائل فرهنگی) را مورد توجه قرار می‌دهند.

۱۹۳. گزینه ۱ درست است.

نواحی مرکزی شهرهای بزرگ به علت فعالیت‌های صنعتی، گرمای ناشی از مصرف سوخت‌ها در وسایل نقلیه و ساختمان‌ها، وجود ذرات آلاینده در هوا به طور کلی سبب می‌شوند، ریزش‌های جوی کاهش پیدا کند و نسبت به سایر قسمت‌های شهر گرم‌تر باشد.

۱۹۴. گزینه ۲ درست است.

حدوده ده هزار سال قبل از میلاد، در اویدی‌ها در سواحل مکران و جنوب شرق ایران، سکونت داشته‌اند و قدیمی‌ترین قومی هستند که در این سرزمین زندگی می‌کرده‌اند.

۱۹۵. گزینه ۳ درست است.

اتحادیه آ.سه. آن، اتحادیه آسیای جنوب شرقی در سال ۱۹۶۷ میلادی به وجود آمد و هدف از ایجاد آن، بهبود وضع اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورهای عضو است.

۱۹۶. گزینه ۴ درست است.

برخی از ویژگی‌های مرزها عبارت هستند از:

اهمیت: دارای اهمیت (مرز برخی کشورهای درگیر) بی‌اهمیت (مرز استان‌ها)

دوام: دائمی (مرز اغلب کشورها با هم) بی‌دوام (محدوده ترافیک در برخی شهرها)

دقت: مرز علامت‌گذاری شده (مرز برخی کشورها) با دقت کم (مرزهایی که از میانه‌های بیابان عبور می‌کند)

قابلیت مشاهده: مرز باغ و مزرعه غیرقابل مشاهده (مرز دو محله با هم)

۱۹۷. گزینه ۱ درست است.

عوامل مؤثر در قدرت ملی عبارت هستند از قدرت سازمان‌دهی و مدیریت کشور، قدرت ناشی از روابط خارجی، قدرت جمعیتی، قدرت نظامی، قدرت اقتصادی و قدرت ناشی از ساختار جغرافیایی که این قدرت خود به (وسعت، شکل، موقعیت و وضع ناهمواری‌ها) بستگی دارد.

۱۹۸. گزینه ۳ درست است.

نرم‌افزارها Surfer امکان طراحی و ترسیم وضعیت توپوگرافی سطح زمین را فراهم می‌آورد که با داشتن پارامتر طول و عرض جغرافیایی و ارتفاع نقاط می‌توان منحنی‌های میزان منطقه را به آسانی ترسیم کرد.

۱۹۹. گزینه ۴ درست است.

فناوری سنجش از دور به دلیل برخورداری از اطلاعات پایه‌ای دقیق، قابل اعتماد و روزآمد در جغرافیا کاربردهای فراوانی دارد. از جمله همه مواردی که در سؤال آمده است، به علاوه می‌توان به کاربردهای دیگری چون: تهیه داده‌های قابل اعتماد از پدیده‌های سطح زمین و دسته‌بندی آن‌ها، نمایش ارتباط بین پدیده‌های مختلف سطح زمین، تهیه نقشه‌های پایه و موضوعی از نواحی گوناگون با سرعت و دقت بیشتر اشاره کرد.

۲۰۰. گزینه ۳ درست است.

ماهواره‌ها می‌توانند در هر گذر مساحت معینی از کره زمین را سنجش کنند. انرژی حداقل مساحتی که یک ماهواره می‌تواند با قدرت تفکیک سنجش کند را یک پیکسل می‌نامند.

علوم اجتماعی

۲۰۱. گزینه ۴ درست است.
«در این جهان، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این هدف‌ها از علوم تجربی استفاده می‌کنند» مربوط به ویژگی غلبه کنش‌های عقلانی معطوف به هدف و «سطحی از عقلانیت است که درباره ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد» مربوط به ویژگی عقلانیت ذاتی است.
۲۰۲. گزینه ۳ درست است.
از آسیب‌های رویکرد صرفاً حسی و تجربی به علوم اجتماعی این است که مانع شد جامعه‌شناسی نسبت به پدیده‌های اجتماعی دآوری ارزشی و هنجاری کند.
۲۰۳. گزینه ۲ درست است.
عقل نظری به شناخت هستی‌ها می‌پردازد.
۲۰۴. گزینه ۴ درست است.
مهم‌ترین بخش از شناخت علمی در جهان توحیدی است.
۲۰۵. گزینه ۱ درست است.
«لکل امة رسول» سنت ارسال رسل و «ان ... لا یغیر ما بقوم حتی یغیرو ما بانفسهم» ویژگی تأثیر فرد بر جامعه را بیان می‌کند.
۲۰۶. گزینه ۳ درست است.
هویت فرهنگی جامعه پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است.
۲۰۷. گزینه ۲ درست است.
قدرتی که بدون استفاده از زور و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید.
۲۰۸. گزینه ۳ درست است.
اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار سیاست‌های خارجی از اصول و ارزش‌های فرهنگی عدول کند نظام فرهنگی زمینه مقبولیت نظام سیاسی را کاهش می‌دهد و نظام سیاسی براساس ارزش‌هایی که پذیرفته است با وضع قوانین و مدیریت اجرایی، به سهم خود بر نظام اقتصادی اثر می‌گذارد.
۲۰۹. گزینه ۴ درست است.
کسانی که در تصمیم‌گیری‌ها دخیل هستند، تقسیم‌بندی بر اساس روش تصمیم‌گیری و تأثیرگذاری است.
۲۱۰. گزینه ۱ درست است.
لیبرالیسم عدالت را در عرصه حیات انسانی نادیده انگاشته بود و رویکرد آن بیشتر فردی و اقتصادی است.
۲۱۱. گزینه ۴ درست است.
نظام‌های سوسیالیستی و مارکسیستی، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند و با دو مشکل اساسی از بین رفتن آزادی افراد و پیدایش طبقه جدید مواجه شدند.
۲۱۲. گزینه ۲ درست است.
چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن واحد پدید می‌آیند و به لحاظ جغرافیای سیاسی، چالشی منطقه‌ای نبود بلکه چالشی جهانی بود.
۲۱۳. گزینه ۲ درست است.
از دیدگاه کنت، جنگ نمی‌تواند در فرهنگ و جامعه جدید غربی ریشه داشته باشد و وقوع آن در این جوامع، امری عارضی و تحمیلی است.
۲۱۴. گزینه ۱ درست است.
تداوم جنگ سرد بازار بخش وسیعی از اقتصاد کشورهای صنعتی یعنی اقتصاد وابسته به تسلیحات نظامی را گرم می‌کرد.
۲۱۵. گزینه ۳ درست است.
چالش فقر و غنا چالشی مستمر در نظام سرمایه‌داری غربی است و چالش‌های مربوط به بحران اقتصادی، اغلب دوره‌ای و مقطعی است.

فلسفه و منطق

۲۱۶. گزینه ۳ درست است.
در قیاس استثنایی که مقدمه اول آن منقضیه حقیقیه باشد با وضع یک طرف، رفع طرف دیگر و با رفع یک طرف، وضع طرف دیگر نتیجه می‌شود.
در قیاس استثنایی که مقدمه اول آن منقضیه مانعه الجمع باشد با وضع یک طرف، رفع طرف دیگر و با رفع یک طرف، نتیجه‌ای معتبر بدست نمی‌آید.
در قیاس استثنایی که مقدمه اول منقضیه مانعه الرفع باشد با وضع یک طرف، نتیجه‌ای معتبر بدست نمی‌آید ولی با رفع یک طرف، وضع طرف دیگر نتیجه می‌شود.
۲۱۷. گزینه ۱ درست است.
همین اشکال بر اساس قیاس تنظیم شده است و هیچ کس را امکان تخلف و فرار از آن نیست.
۲۱۸. گزینه ۴ درست است.
این قضیه که «هر فلزی رسانا است» از تجربه بدست آمده است ولی عکس مستوی آن به شکل موجبه جزئی صادق است یعنی «بعضی رساناها، فلز هستند» و اگر به شکل موجبه کلی عکس شود، جزء وهمیات خواهد بود.
۲۱۹. گزینه ۲ درست است.
هر یک از مقدمات این استدلال صادق است ولی به دلیل عدم رعایت شرایط حد وسط، در صورت آن اشکال وجود دارد. حد وسط در مقدمه اول «درخانه» و در مقدمه دوم «خانه» است، یعنی به تمامه تکرار نشده است.
۲۲۰. گزینه ۲ درست است.
عقیده پروتاگوراس این بود که شناسایی حقیقی مساوی ادراک حسی است، لازمه عقیده وی این است که ادراک حسی حقیقت هر چیز را درمی‌یابد و احتمال خطا در آن نمی‌رود و در این صورت هیچ انسانی نمی‌تواند عاقل‌تر از انسان دیگری باشد؛ زیرا هر کس بهترین داور احساس‌هایی است که به دست می‌آورد.
۲۲۱. گزینه ۱ درست است.
ارسطو به عنوان یک فیلسوف طبیعت‌شناس درصدد بود تا حرکات طبیعی را «توجیه عقلانی» کند و می‌کوشید تا اصلی‌ترین و کلی‌ترین عواملی را که در هر تغییر و تحولی مؤثر است، شناسایی کند.

۲۲۲. گزینه ۳ درست است.

از نظر سهروردی حقیقت امری واحد و منسوب به منشأ واحد یعنی ذات الهی است و حقیقت در دل حکیم وطن دارد.

۲۲۳. گزینه ۴ درست است.

سهروردی در طبقه‌بندی عالم هستی، وجود مرتبه‌ای از مجردات را اثبات کرد که واسطه میان عقول (انوار قاهره و ارباب انواع) و عالم طبیعت بودند، به نام انوار مدبره یا اسپهبدیه که با اثبات این مرتبه، زمینه برای اثبات معاد جسمانی آماده گردید.

۲۲۴. گزینه ۱ درست است.

حکمت مشاء و اشراق دو جریان جداگانه فلسفی هستند که هر یک به روش خاصی متکی است.

۲۲۵. گزینه ۴ درست است.

در این مرحله سالک از طبیعت عبور می‌کند و عوالم ماورای طبیعی را نیز پشت سر می‌گذارد تا به ذات حق واصل شود. این سفر با مباحث کلی درباره احوال موجود از آن جهت که موجود است و در واقع مقدمه بحث توحید و خداشناسی است، تطبیق می‌کند.

روان‌شناسی

۲۲۶. گزینه ۲ درست است.

یادگیری مرحله اول حافظه یعنی، اکتساب و ثبت اطلاعات است و حافظه بر مجموعه فرایندهای اکتساب، نگهداری و کاربرد اطلاعات گفته می‌شود.

۲۲۷. گزینه ۱ درست است.

ویلیام جیمز حافظه را به دو نوع اولیه و ثانویه تقسیم کرد. او «حافظه اولیه» را حافظه خودآگاه قابل دسترس و مربوط به زمان و مکان حاضر می‌داند، در حالی که حافظه ثانویه «حافظه ناخودآگاه» غیرقابل دسترس و مربوط به حوادث گذشته می‌باشد.

۲۲۸. گزینه ۴ درست است.

هر قدر به میزان آگاهی و اطلاع فرد در جریان یادگیری افزوده شود، به همان اندازه به یادآوری مؤثرتر او کمک خواهد شد، در مقابل هر اندازه از میزان هشیاری و آگاهی فرد در جریان یادگیری و رمزگذاری کاسته شود، عملکرد او با دشواری توأم خواهد بود.

۲۲۹. گزینه ۳ درست است.

یادگیری سطحی درجه اول به این صورت است که می‌توان از یادگیرنده خواست که به حروف کلمه موردنظر توجه کند و به این سؤال پاسخ دهد که آیا حرف «س» در این کلمه موجود است.

۲۳۰. گزینه ۳ درست است.

در یادآوری آزاد هیچ سرنخی و یا نشانه‌ای به فرد داده نمی‌شود و لذا از او خواسته می‌شود که خود به جستجوی اطلاعات بگردد و مطالب یادآوری شده را یادآوری کند. درحالی‌که در یادآوری با کمک سرنخ، زمانی است که به فرد یادگیرنده بخشی از اطلاعات یادگیری شده (مانند بخشی از یک کلمه، یا بخشی از یک جمله، یا بخشی از صوت فرد) داده می‌شود و از فرد خواسته می‌شود اطلاعات را تکمیل کند.

۲۳۱. گزینه ۴ درست است.

روان‌شناسان سلامت در پی یافتن راه‌هایی هستند تا بتوانند عوامل ریسک رفتاری را به حداقل برسانند.

۲۳۲. گزینه ۱ درست است.

شاخه جدیدی از روان‌شناسی به وجود آمده است، به نام روان‌شناسی سلامت که هدف آن معرفی روش‌های مناسب زندگی و جلوگیری از بیماری‌ها براساس اصول روان‌شناختی است.

۲۳۳. گزینه ۲ درست است.

فشار روانی در روان‌شناسی، پاسخ شخص به عوامل فشارزا و شرایط و وقایع تهدیدکننده است که توان کنار آمدن او را محدود می‌سازد.

۲۳۴. گزینه ۱ درست است.

الگوی رفتاری الف متعلق به فردی است که شدیداً رقابت جو بوده، از خود و دیگران توقع زیادی دارد و معمولاً تحت فشار زیاد کار می‌کند.

۲۳۵. گزینه ۴ درست است.

سه جنبه شخصیتی، الگوی رفتاری الف، سخت‌رویی و کنترل شخصی، افراد را در مقابل فشار روانی می‌تواند آسیب‌پذیر یا بالعکس مقاوم سازند.